

Профілактика отруєнь дикорослими отруйними рослинами в закладах освіти

В Санітарному регламенті для дошкільних навчальних закладів, затвердженому наказом МОЗ від 24.03.2016 № 234 та Санітарному регламенті для закладів загальної середньої освіти, затвердженому наказом МОЗ від 25 вересня 2020 року № 2205 зазначений перелік отруйних рослин, які не повинні рости на території закладів освіти. Їх досить багато. Але не всі вони ростуть в нашому регіоні. Тому, доцільно зупинитись саме на тих, які зустрічаються в Миколаївській області і є отруйними для людей, зокрема, для дітей.

За переважною дією токсинів на системи організму вони діляться на:

- рослини, які викликають пошкодження шлунково-кишкового тракту (вовче лико, жовтець їдкий);
- рослини, що викликають пошкодження ЦНС (болиголов плямистий, цикута, дурман, чистотіл, блекота чорна);
- рослини, які викликають переважно пошкодження шкіри у дітей (борщовик, чистотіл).
- рослини, які викликають пошкодження серця (конвалія, наперстянка);

РОСЛИНИ, ЯКІ ВИКЛИКАЮТЬ ПОШКОДЖЕННЯ ШЛУНКОВО-КИШКОВОГО ТРАКТУ

Вовче лико

Ця назва відома всім нам з дитинства. Одна з найотруйніших рослин. Росте невисоким кущем, тому, легкодоступна для дітей, яких приваблюють яскраво-червоні, овально-довгасті ягоди, солодкі на смак. Кілька з'єдених ягід можуть спричинити смерть. Отруйними є не тільки плоди, а й кора, що легко знімається, сік стебел, листя та коріння. При попаданні на шкіру, навіть декілька крапель соку можуть викликати хімічний опік з наривними бульбашками, тому, небезпечно навіть торкатися до рослини. Зрозуміло, що педагогічний колектив закладу освіти не допустить, щоб ця рослина росла на території закладів освіти. Але, необхідно приділяти належну увагу профілактиці отруєнь дітей при виїзді «на природу». Також, варто наголосити дітям, що завдяки красивим і ароматним квіткам вовче лико висаджують в населених пунктах як декоративну рослину і попередити дітей про небезпеку

Жовтець їдкий

Маленька квіточка, що приваблює дітей своїм кольором і ніжністю, але це отруйна рослина. В народі цю квітку ще називають «терпибіда». У «Ромео і Джульєті» саме із жовтецю було приготоване зілля, яке аптекар дав Джульєті, щоб вона занурилася у сон, схожий на смерть. Отруєння супроводжується блювотою, проносом, у важких випадках - зупиняється серце.

Рослини, що викликають пошкодження ЦНС

Блекота чорна

Мабуть, немає людини, яка б у своєму житті не чула фразеологізм про об'їдання блекотою. Цей вираз означає – одуріти, втратити розум. Навряд чи хтось насмілиться їсти квітки цієї рослини, бо при цвітінні вона видає неприємний запах. Але її плоди у формі глечика можуть зацікавити дітей. Розкривши коробочку і висипавши на руку насіння, маленькі діти можуть вкинути його до рота, приймаючи за зерна маку. Рослина дуже поширена на території України. Цвіте з травня по вересень. Тобто, коли розпочинається новий навчальний рік восени, вже формуються плоди з отруйним насінням. Тому, дуже важливо оглянути територію закладів освіти перед 1 вересня на наявність цих небезпечних рослин.

Дурман звичайний

Ця рослина має дуже декоративний зовнішній вигляд, красиві і великі квіти з довгим періодом цвітіння. Однак за всім цим ховається підступна сторона трави дурману звичайного - отруйність. Всі частини рослини, від кореневища до насіння, дуже отруйні і при попаданні в організм людини можуть викликати галюцинації, марення, втрату пам'яті. Саме в цій особливості дурману криється етимологія назви. До того ж квіти дурману звичайного виділяють в період цвітіння нудотний запаморочливий аромат, що теж пояснює назву виду трави. При виявленні цього бур'яна на ділянці в закладах освіти, необхідно видалити його, використовуючи захисні рукавиці.

Болиголов плямистий

Одна з найбільш отруйних рослин. Особливо отруйний у період цвітіння — початок плодоносіння. Назва рослини говорить сама за себе. З легенд відомо, що раніше траву болиголов використовували для отруєння засуджених. Згідно з даними грецького філософа Платона, Сократ був отруєний болиголовом. Враховуючи період цвітіння рослини в травні-вересні, необхідно розказати дітям про небезпеку отруєнь під час канікул, адже ефірні масла, які виділяє рослина під час цвітіння можуть вдихатися людиною і викликати сильний головний біль – звідки і назва рослини. При виявленні цього бур'яна на територіях закладів освіти, його необхідно знищувати, застосовуючи при цьому засоби захисту органів дихання.

Надзвичайно отруйна рослина, особливо кореневище. Вона містить смолисту речовину цикутотоксин і алкалоїд цикутин — наркотик, який діє на довгастий мозок. Характерно, що отруйні властивості зберігаються навіть після висушування і силосування. Цікаво, що птахи, які поїдають плоди цикути, не зазнають при цьому ніяких хворобливих змін, але людина м'ясом цих птахів може отруїтися.

Небезпечна для дітей, які, не знаючи отруйних властивостей рослини, їдять її кореневище, що має запах моркви і солодкувате на смак. Відомий випадок в Україні, коли троє дітей в Чернігівській області в 2019 році отруїлися корінцями цикути під час прогулянки. Одна дитина померла.

Раніше вважалося, що Сократ покінчив життя шляхом прийняття соку цикути, проте наразі вважають більш імовірним, що Сократ прийняв напій на основі болиголову плямистого .

Баштанське районне управління
Головного управління
Держпродспоживслужби
в Миколаївській області